

Voorlichtingsbijeenkomst Beschermd Wonen Beijum

14 september 2015

Op 14 september 2015 vond er voor de wijkbewoners een voorlichtingsbijeenkomst plaats in De Bron in Beijum over de ontwikkelingen bij de Beschermd Wonen (BW)-kern aan de Onnemaheerd. De belangstelling was groot; er waren ongeveer 100 buurtbewoners aanwezig. Hieronder kunt u (na)lezen welke onderwerpen aan de orde zijn geweest. Allereerst willen we graag de communicatie tot nu toe kort toelichten. Daarna volgt de inhoudelijke informatie, waarbij sommige onderwerpen nog iets meer verduidelijkt worden dan op de avond zelf. Onderstaande is dan ook geen letterlijk verslag van wat er op deze avond is gezegd. Ten slotte geven we aan welke vervolgacties we zullen ondernemen.

De Communicatie

Voor alle partijen is het heel vervelend dat er onrust in de wijk is ontstaan over de bewonersgroep van BW Beijum aan de Onnemaheerd. Voor de bewoners van Beijum, maar ook voor de bewoners en medewerkers van BW Beijum. Achteraf gezien hadden we dit wellicht kunnen voorkomen en hadden we dat vanzelfsprekend ook graag gedaan.

Omdat de doelgroep van BW Beijum niet wezenlijk gaat veranderen, de problematiek van de cliënten hetzelfde blijft en daarmee de impact op de buurt, wilden wij eerst de bewoners en de familie informeren en daarna de omgeving. Het was echter beter geweest wanneer we dit tegelijkertijd hadden gedaan.

Waar is het mis gegaan?

In juni is er een brief naar de contactpersonen van de huidige bewoners gestuurd en zijn ook de bewoners zelf en de medewerkers ingelicht over de ontwikkelingen bij BW Beijum. In deze brief werd gesproken over TBS-plekken. Dit was een ongelukkige woordkeuze. Het gaat namelijk niet om 12 TBS-plekken, maar om 12 plekken voor de forensische psychiatrie (zie pag.3). Twee of maximaal drie daarvan zijn bestemd voor mensen met een tbs-maatregel.

Gepland was 19 september de bewoners van BW Beijum en hun contactpersonen te informeren over de laatste stand van zaken. Daarna wilden wij de wijkbewoners informeren. De term TBS in combinatie met 12 plekken is eind augustus echter bij de wijkbewoners terechtgekomen wat via de (sociale) media tot onrust en foutieve informatie in de wijk heeft geleid.

Om verdere onrust en onjuiste info te voorkomen is de informatieverstrekking over de ontwikkelingen naar de gemeente en de bewoners/medewerkers BW Beijum naar voren gehaald. Dat heeft plaatsgevonden op 4 en 7 september.

Inmiddels was er ook het een en ander in de media (niet correct) verschenen. Wij hebben gemeend, deze kanalen te kunnen gebruiken om foutieve informatie te herstellen en zodoende enige onrust weg te nemen bij de wijkbewoners. Dit is gebeurd op woensdag 9 september.

Het organiseren van een bijeenkomst voor wijkbewoners kost tijd. Daarnaast moet men ook de tijd krijgen om hiervan op de hoogte te geraken. Vandaar dat deze avond pas op 14 september plaatsvond.

Inhoudelijke informatie

De huidige bewoners/bestemming

BW Beijum is begin jaren '90 gestart als RIBW en heeft in geheel Beijum 42 woonplekken. 12 daarvan bevinden zich in de woonkern aan de Onnemaheerd. De overige plekken zijn satellietwoningen verdeeld over de wijk. De verandering heeft alleen betrekking op de 12 plekken aan de Onnemaheerd.

Vanaf de beginjaren zijn aan de Onnemaheerd mensen met een forensische titel geplaatst. Destijds is de daarvoor geldende bestemmingsprocedure gevolgd.

Bij BW Beijum waren vanaf het begin 6 plekken beschikbaar voor forensisch psychiatrische cliënten, 3 voor cliënten met een tbs-maatregel en 3 voor mensen zonder een forensische titel.

De toekomstige bewoners/bestemming

De verdeling van de plekken wordt nu iets anders. Er blijven 3 plekken beschikbaar voor cliënten met een tbs-maatregel. De overige plekken (9) worden nu allen beschikbaar voor forensisch psychiatrische cliënten.

De begeleiding van de huidige bewoners die moeten verhuizen

Met de huidige bewoners die moeten verhuizen worden individuele gesprekken gevoerd. Een verhuizing kan voor een bewoner heel vervelend zijn en een grote impact hebben. Daarom begeleiden we de huidige bewoners dan ook zorgvuldig naar een volgende plek.

Omdat we ook afhankelijk zijn van een vervolgplek (in welke woonvoorziening is een passende plaats) zal de verhuizing voor de één eerder plaatsvinden dan voor de ander. Een verhuizing kan daardoor op korte termijn plaatsvinden. Belangrijk is dat iemand op een plek terecht komt die voor hem geschikt is.

De leidraad 'Realiseren voorzieningen voor kwetsbare groepen'

De leidraad is niet van toepassing, omdat er sinds de begin jaren '90 geen sprake is van een wijziging van de bestemming van de huizen. Er wordt geen voorziening voor een nieuwe doelgroep gerealiseerd. Dit is ook erkend door de gemeente.

Wel had Lentis beter met de buurt moeten communiceren, omdat gebleken is dat de omwonenden niet op de hoogte waren van de huidige doelgroep. Door eerder te communiceren hadden we de onrust wellicht kunnen voorkomen.

Zijn financiën de reden om het aantal forensisch psychiatrische cliënten uit te breiden?

Ja: meer met minder

Niet alleen voor de Onnemaheerd, maar voor de gehele afdeling Beschermd Wonen geldt dat er met minder middelen meer zal moeten gebeuren. Daarom is er kritisch naar het beleid gekeken met als uitgangspunt dat we zoveel mogelijk plaatsen voor deze kwetsbare groep willen behouden. Tegelijkertijd willen we optimale kwaliteit aan onze cliënten bieden.

Nee: Optimale kwaliteit

Er is voor gekozen om voor elke woonkern te streven naar een optimale match tussen de hulpvraag/zorgbehoefte van de cliënt en de behandelomgeving, de wijze waarop cliënten begeleid worden. Oftewel: in één woonkern worden mensen geplaatst met dezelfde achtergrond, dezelfde problematiek, zodat je de begeleiding daar efficiënt op af kunt stemmen en je de kwaliteit kunt behouden of zelfs kunt verbeteren.

Omdat in BW Beijum al zes plekken van Onnemaheerd bestemd waren voor forensisch psychiatrische cliënten is ervoor gekozen in deze woonkern een nog beter passend behandelklimaat* te realiseren voor deze doelgroep.

** Een behandelklimaat is de manier waarop je cliënten begeleidt.*

Forensisch psychiatrische cliënten

Forensisch psychiatrische cliënten zijn mensen die door hun psychiatrische problematiek in aanraking zijn gekomen met Justitie. Dit kan gaan om overlast op straat met een verplichte opname tot gevolg, maar het is ook mogelijk dat iemand een ernstig delict heeft gepleegd en dat de rechter hem een gevangenisstraf (straf) en een tbs-maatregel heeft opgelegd (behandeling).

Voor allen geldt dat de rechter heeft bepaald dat de cliënt zich binnen de psychiatrie moet laten behandelen. Er zijn 22 maatregelen, forensische zorgtitels, die de rechter kan opleggen voor gedwongen behandeling.

Kenmerken van bewoners BW Beijum

Aan de Onnemaheerd worden mensen geplaatst die eraan toe zijn om met begeleiding in een woonwijk te wonen. Ze zijn er echter niet aan toe om zelfstandig te wonen.

Voor sommige mensen betekent dit dat ze stap-voor-stap dichterbij zelfstandig wonen komen, voor anderen betekent dit het eindstation.

Voor allen geldt dat ze onder meer vanwege hun psychiatrische problematiek een delict hebben gepleegd. Om te voorkomen dat dit (opnieuw) gebeurt worden deze mensen behandeld en begeleid. Voor alle bewoners van BW Beijum geldt dat vóór plaatsing heel goed wordt gekeken naar de criteria voor plaatsing. Past de begeleiding bij de zorgvraag van de cliënt en is het beveiligingsniveau voldoende voor deze cliënt? Alleen wanneer de cliënt voldoet aan de criteria kan hij geplaatst worden. Heeft een cliënt meer zorg/behandeling nodig of is er meer beveiliging nodig, dan wordt een cliënt niet in een Beschermd Wonen-voorziening geplaatst.

Hoe ziet de begeleiding binnen BW Beijum eruit?

Voor iedere BW streven we naar een optimaal behandelklimaat voor de daar geplaatste doelgroep. Ook voor de Onnemaheerd is gekeken hoe we de woonbegeleiding van de forensisch psychiatrische cliënten zo goed mogelijk kunnen regelen.

De ervaring leert dat voor deze doelgroep intensieve woonbegeleiding nodig is. Deze doelgroep heeft veel structuur, overzicht en controle nodig. Daar ligt hun kwetsbaarheid. De bewoners hebben vaste programma's, zodat er overzicht is wie, waar is. De woonbegeleiding zal in het begin intensief zijn. Langzamerhand zal de begeleiding minder intensief worden. Daarbij wordt altijd gekeken naar de individuele cliënt. Wat kan hij aan? Hoe gaat het? Wat is de vervolgstap? De intensieve begeleiding is dus nodig om de stap van BW naar begeleid wonen in een eigen woning of naar geheel zelfstandig wonen optimaal te laten verlopen. Overigens kan het jaren duren voordat iemand zover is om een volgende stap te maken. Het is dus niet zo dat er voortdurend andere mensen wonen aan de Onnemaheerd.

In tegenstelling tot de huidige situatie zal er 's nachts ook altijd iemand aanwezig zijn. Er was altijd al 24-uurstoezicht in de vorm van een zwerfwacht. Dit is iemand die 's nachts voor meerdere huizen op oproep beschikbaar is. Meestal wordt deze persoon gebeld vanwege een zorgvraag van de cliënt. Omdat er ook steeds meer voor opnames een beroep op de zwerfwacht wordt gedaan, is besloten dat elke BW (dus niet alleen de Onnemaheerd) een slaapwacht krijgt. Iemand die 's nachts aanwezig is om de cliënten indien nodig ook 's nachts te kunnen begeleiden.

De begeleiding wordt intensiever, betekent dit dat er een 'zwaardere' doelgroep dan nu wordt geplaatst? Is er meer risico voor de omgeving?

Een cliënt wordt alleen in BW Beijum geplaatst wanneer hij daar aan toe is. De problematiek van de daar geplaatste cliënten blijft hetzelfde. Vanwege zijn psychiatrische problematiek vindt een cliënt het lastig om zelfstandig te wonen. Hij heeft bijvoorbeeld hulp nodig bij het voor zichzelf en zijn kamer zorgen of hij moet eraan herinnerd worden om een afspraak na te komen of hij vindt het lastig om sociale contacten te leggen of hij heeft moeite met het vasthouden van zijn dagstructuur en het innemen van medicatie. Bij dit soort zaken wordt de cliënt begeleid. Zou hij het alleen moeten doen, dan glijdt hij af en wordt het risico op onveilig gedrag groter. Door de cliënt goed te begeleiden en hem stap-voor-stap meer verantwoordelijkheden en zelfstandigheid te geven wordt (meer) zelfstandig wonen uiteindelijk een optie.

De begeleiding wordt intensiever omdat we deze meer afstemmen op de doelgroep dan voorheen. De kwaliteit wordt dus beter. Het gaat niet om een 'zwaardere' categorie cliënten. De psychiatrische problematiek is hetzelfde als voorheen.

Scholing medewerkers

Vanwege de ervaring met deze doelgroep binnen de zorggroep Forint* van Lentis is ervoor gekozen de 12 plekken aan de Onnemaheerd onder te brengen bij Forint. Het team voor BW Beijum wordt gesplitst in een team voor de Onnemaheerd en een team voor de overige 30 plekken. Omdat een deel van de medewerkers nu alleen met forensisch psychiatrische cliënten gaat werken, krijgen zij bijscholing die speciaal op deze doelgroep is gericht.

** Forint biedt forensische geestelijke gezondheidszorg aan mensen die als gevolg van hun psychiatrische problemen grensoverschrijdend gedrag (dreigen te) vertonen.*

Kan Lentis garanderen dat er niets misgaat?

Nee, dat kunnen wij niet. Wij weten wel dat er de afgelopen 20 jaar geen problemen zijn geweest. Wij verwachten dat ook niet in de toekomst.

Is het veilig deze mensen naast een school te plaatsen?

Ook hier geldt dat er de afgelopen 20 jaar geen problemen zijn geweest en wij dat ook in de toekomst niet verwachten. Afgesproken is wel dat wij in BW Beijum geen cliënten plaatsen die veroordeeld zijn voor een zedendelict.

Wanneer gaat de verandering in?

De verandering is al in gang gezet. Dit gaat niet van de ene op de andere dag. Het streven is per 1 januari alles rond te hebben.

Vervolgacties

De communicatie tot nu toe met de buurtbewoners verdient geen schoonheidsprijs. Dat moet beter. Daarom zijn de volgende afspraken gemaakt.

Werkgroep

Er komt een werkgroep met mensen uit de omgeving van de Onnemaheerd, die gaan meepraten over de ontwikkelingen bij BW Beijum. Hoe kunnen we de buurt daarbij betrekken en op de hoogte houden? Moeten we wellicht een ombudsman instellen? Is een jaarlijkse burendag een optie? Zijn inlooptmomenten voor de buurt een goed idee? Is het mogelijk de verhalen van de cliënten van henzelf te horen? Maar ook: wat speelt er in de buurt wat belangrijk is voor BW Beijum?

Ruud van Erp, stadsdeelcoördinator, zal samen met Lentis kijken wie aan deze werkgroep kan deelnemen. Het aantal deelnemers moet niet te groot worden, maar wel een goede afspiegeling van de buurt zijn. Naast Ruud van Erp en medewerkers van Lentis/BW Beijum nemen in ieder geval deel aan de werkgroep: Joyce Mollema, directeur van de Dom Helder Camara-school, een vertegenwoordigster van de BSO en een lid van de BOB.

Mensen die geïnteresseerd zijn om deel te nemen aan deze werkgroep kunnen dit aangeven via informatieservice@lentis.nl.

Informatieavond over forensische psychiatrie

Voor alle geïnteresseerden zal Lentis een informatieavond over forensische psychiatrie organiseren. Heeft u een onderwerp waarover u meer wilt weten, mail dit dan naar informatieservice@lentis.nl.

Vragen?

Heeft u vragen specifiek voor BW Beijum? Signaleert u iets bijzonders in de buurt? Bel dan 050 549 1642. Het gaat dan om het reguliere burenccontact.

Heeft u vragen of op- en aanmerkingen over het beleid? Mail ons dan via informatieservice@lentis.nl.

Wij hopen dat de informatieavond op 14 september wat meer duidelijkheid heeft gebracht in Beijum en zullen u op de hoogte houden van de verdere ontwikkelingen.

Met vriendelijke groet,

Gerard Koorman, directeur algemene zaken Forint
Job Mol, leidinggevende Volwassenenpsychiatrie Stad Groningen 2